70896

МУСТАҚИЛЛИК АЙЁМИГА 25 КУН ҚОЛДИ

БУ — МЕНИНГ БАЙРАМИМ!
БУ — СЕНИНГ БАЙРАМИНГ!
БУ — ҲАММАМИЗНИНГ БАЙРАМИМИЗ!

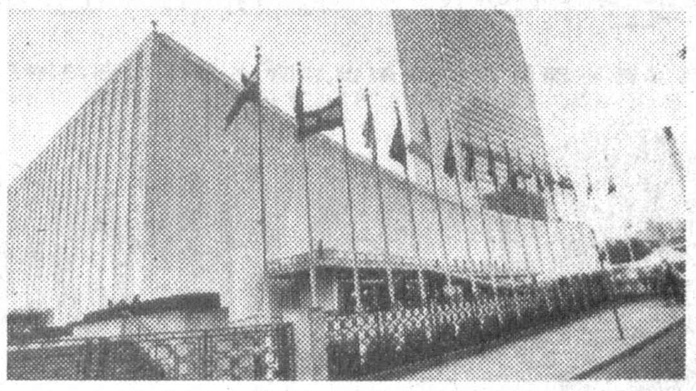

ИСТИҚЛОЛ КАЛЕНДАРИ

1992 ЙИЛ 2 МАРТ

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг 46-сессияси мажлисида Ўзбекистон Республикаси БМТга қабул қилинди.

1992 йил 2 март — мустақил Ўзбекистонимизнинг янги тарихий саҳифаларига зарҳал ҳарфлар билан битилгусидир. Шу кундан эътиборан БМТнинг Нью-Йорк шаҳридаги қароргоҳи биноси узра мамлакатимиз байроғи ҳам ҳилпирай бошлади. БМТ бош котиби Бутрос Ғолий янги аъзоларнинг миллий байроқларини тантанали равишда кўтариш маросимида сўзлаган нутқида бу кунни «Тарихий кун», деб атади.

Ушбу санадан бир неча кун аввал Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик кенгашининг якунловчи актини имзолаб, мамлакатимизни тинчлик ва тотувлик ғояларига, сиёсий ва иқтисодий эркинликларига амал қилишга, инсон ҳуқуқларига тўла кафолат беришга азму қарор қилганлигини тасдиқлаган эди.

Ўзбекистоннинг жаҳон ҳамжамиятига кирганлиги унинг тенг ҳуқуқли ҳамкор сифатида халқаро майдонга чиққанлигидан дарак берувчи муҳим воқеа бўлди. Мамлакатимизга бошқа давлатлар билан ҳар томонлама алоқалар ўрнатиш ва мустаҳкамлаш учун дунё йўли кенг очилди. Ўшандан буён Ўзбекистон ана шу йўлдан дадил одимлаб, халқаро майдонда катта обрў-эътиборга эга бўлди, жаҳон халқларининг муҳаббатини қозонди. Бугунги кунда Ўзбекистон номи дунёда мағрур жарангламоқда.

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

6 август, сешанба, 1996 йил

Сотуда эркин нархда. № 157 (1410)

ҚЎШМА КОРХОНАЛАРГА — АСОСИЙ ЭЪТИБОР

БУ ҲАҚДА ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ МАЖЛИСИДА ГАПИРИЛГАН ЭДИ

Биз асосий эътиборни қўшма корхоналарни тузишга қаратдик. Аввал бошдан қайсики корхонанинг хорижий шериги бўлмаса, ўша корхонанинг келажаги йўқ, деган масала қўйилди.

Ислом КАРИМОВ.

Икки йилча муқаддам Шофиркон туманида Туркия билан ҳамкорликда «Варзонзе» қўшма корхонаси ташкил этилган эди. Дастлаб бу ерда эркаклар кўйлаги тайёрлаш йўлга қўйилди. Аввалига иш бир маромда давом этган бўлса-да, кейинчалик корхона маъмуриятининг олдида бозор иқтисодиёти қийинчиликлари кўндаланг бўлиб қолди. Бу, асосан, хомашё, янги техника ва технология таъминоти билан боғлиқ эди. Тўғри, ҳозирги кунда корхонада Япониянинг «Бротер» русумли тикув машиналари ўрнатилган. Мутахассисларнинг фикрича, уларнинг баҳоси йўқ. Лекин сифатсиз хомашёдан фойдаланилгани боис, хорижга маҳсулот чиқаришнинг имкони бўлмаяпти.

— Муаммони ечиш учун, сизнингча нима қилиш керак? — сўраймиз «Варзонзе» ўзбек-турк қўшма корхонаси бош директори Қиёмиддин Қўлдошевдан.

— Энг аввало, хорижий ишбилармонлар билан иқтисодий алоқаларни мустаҳкамлаш зарур. Чунки жаҳон андозаларига мос маҳсулот ишлаб чиқаришнинг ўзи бўлмайди. Биз бу йўналишда жуда кўп изландик, Туркиянинг «Бурсель» фирмаси мутахассислари билан қайта-қайта фикрлашдик. Ва, ниҳоят, кейинги уч ой мобайнида Туркия ва Хитойда бўлиб, эркин муомаладаги валютага кўп миқдорда кўйлакбоп сифатли газлама, пайпоқ учун нейлон ип ва резиналар харид қилиб қайтдик.

Президентимизнинг «Хорижий инвестициялар иштирокидаги корхоналарни ташкил этиш ва уларнинг фаолиятини рағбатлантиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Фармони, айниқса, биз учун айни муддао бўлди. Жумладан, ушбу ҳужжатда ишлаб чиқаришни ривожлантириш учун солиқ кредити олиш ҳуқуқи кўзда тутилган. Шунингдек, экспортга мўлжалланган ва импорт ўрнини босувчи маҳсулотлар ишлаб чиқарадиган, хорижий инвестициялар иштирокидаги корхоналарнинг сўмдаги маблағлари хомашё ва материаллар, бутловчи буюмлар ҳамда технологик асбоб-ускуналар сотиб олиш учун эркин муомаладаги валютага ўз вақтида кафолатли конвертация қилиниши ҳам кўпгина муаммоларни ҳал этиш имконини беради.

Дарҳақиқат, иқтисодий эркинлик мустақил фаолият учун кенг йўл очмоқда. Тадбиркорлар июль ойидан бошлаб эркакларнинг 13 хил фасондаги кўйлакларини, шунингдек, хотин-қизлар учун костюм-юбка, тунги либослар, халатлар ишлаб чиқаришни йўлга қўйишди. Бу ерда сал олдинроқ пайпоқ тўқиш цехи ҳам фойдаланишга топширилган эди. Қисқа муддатда ушбу маҳсулотларга талаб ниҳоятда ошиб кетди. Буюртмачиларга кунига 2 минг жуфт сифатли пайпоқ жўнатиляпти.

Фақат шугина эмас. Икки юздан ортиқ киши меҳнат қилаётган корхонада бир кунда мингтагача тиббиёт халатлари, шунча миқдорда чойшаб, кўрпа ва ёстиқ жилдлари тайёрлашга эришилмоқда. Корхонада ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар тури эса 33 тага етди. Шофирконлик ишбилармонлар жорий йилнинг олти ойида савдо тармоқларига 2 миллион 278 минг сўмлик маҳсулот етказиб бердилар. Бу ўтган йилнинг айни даврига нисбатан уч баравар кўпдир.

— Мақсадимиз: йил охиригача уч хил фасондаги эркаклар кўйлаги ҳамда икки хил пайпоқни жаҳон бозорига чиқаришдир, — деди суҳбатимиз сўнггида Қиёмиддин ака.

Яхши ният — ярим давлат. Зеро, иқтисодий ривожланишга эришиш учун бу энг ишончли йўлдир. Сифатли маҳсулотга эса доим харидор топилади. Корхона жамоаси ана шу ҳақиқатни англаб етган ҳолда астойдил меҳнат қилмоқда.

М. ОТАБОЙ,
«Халқ сўзи» мухбири.

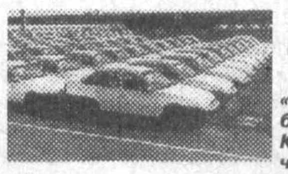

«ЎЗДЭУАВТО» АВТОСАЛОНИ

Андижондаги собиқ «Вилоятавтотеххизмат» корхонаси биносида «ЎзДЭУавто» Ўзбекистон-Корея қўшма корхонасида ишлаб чиқарилаётган «Тико», «Нексия» ва «Дамас» автомашиналари сотиладиган автосалон очилди. «Асака банк»нинг Андижон бўлимига ҳам шу бинодан жой ажратилди. Ўзбекистонда тайёрланган автомобилни сотиб олишни истаган харидорлар банк бўлимидан қарз олиши мумкин. Чунки, янги машинамизга харидор бўлаётган кўпчилик орасида ана шундай, ҳозирча моддий мададга эҳтиёжманд кишилар ҳам бор.

Тез орада бу ерда «ЎзДЭУавто» қўшма корхонасида тайёрланган машиналарга техник хизмат кўрсатиш корхонаси иш бошлайди. Мазкур хизмат кўрсатиш марказида Корея Республикасида махсус таълим олган мутахассислар ҳаваскор автомобилчиларга ёрдам беради.

АСРЛАРГА МУҲРЛАНГАН ЛАҲЗАЛАР

(ФОТОСОЛНОМА)

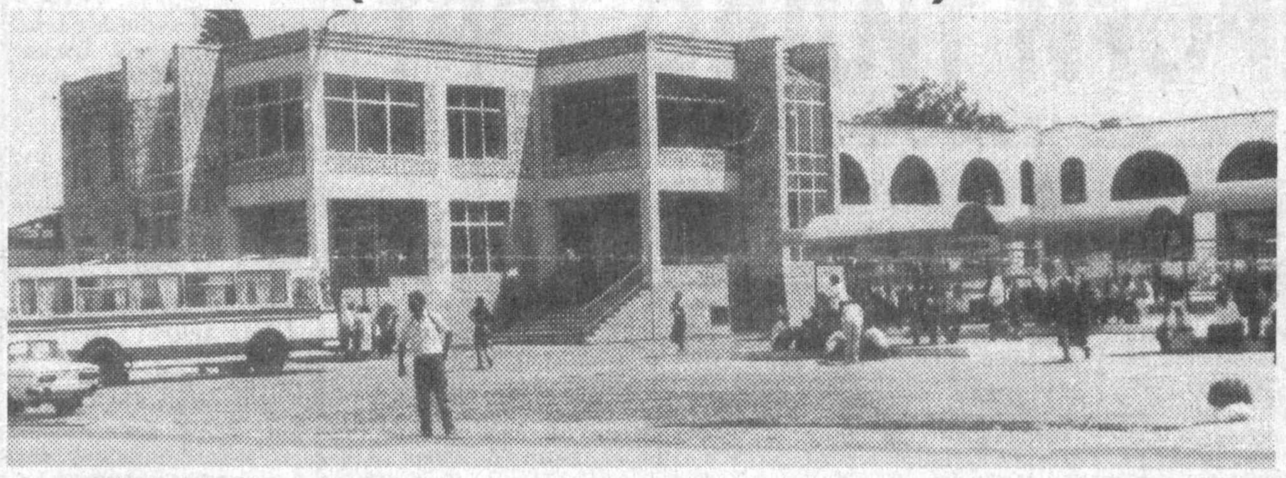

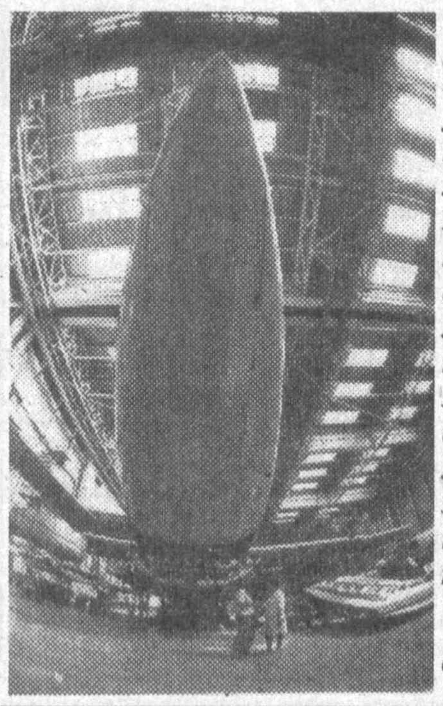

Қалбимизда истиқлол туфайли эгалик туйғуси уйғонди. Бугун биз ўз юртимиз, ўз меҳнатимиз самараси эгасимиз. Бу туйғу юртимизни янада обод, одамларимиз маънавиятини баркамол қилмоқда. Янги бунёд этилаётган ҳар бир бинода, бозору майдонларда, самолёту заводлар замирида ана шу муқаддас эгалик туйғуси мужассам.

Суратлар газетамиз архивидан олинди.

БАЙРАМОЛДИ ЙЎҚЛАМАСИ:
СУРХОНДАРЁ ВИЛОЯТИ.

Мустақиллик йилларида Сурхондарё вилоятида амалга оширилаётган ислоҳотлар тўғрисидаги мақолаларни газетанинг 2- ва 3-бетларида ўқийсиз.

ХАЛҚАРО КОНФЕРЕНЦИЯ

Япония пойтахти Токио шаҳрида «Ядро қуроли синовларини бутунлай тўхтатиш тўғрисидаги битим имзоланишини тезлаштириш» шиори остида халқаро конференция бошланди.

Ушбу конференция Хиросима ва Нагасаки шаҳарлари бомбардимон қилинган куннинг 51 йиллиги арафасида ўтишининг ўзига хос рамзий маъноси бор. Анжуманда талай хорижий мамлакатлар вакиллари қатнашмоқда.

ҲИБСГА ОЛИНДИ

Тбилисидан олинган хабарларга қараганда, Грузияда марҳум россиялик тележурналист Владислав Листьевнинг қотили сифатида шубҳа қилинаётган Россия фуқароси ҳибсга олинди.

Бу ҳақда Грузия хавфсизлик вазири, генерал-лейтенант Шота Квирая журналистларга маълум қилди. Генерал жиноятчини ҳибсга олиш операцияси жараёни ҳақида маълумот берган бўлса-да, судгача унинг шахси ошкор қилинмаслигини айтди.

ҲАЙДОВЧИ ҒОЙИБ БЎЛГАН

Колумбиянинг Сантандер департаментида таъмирлаш ишлари ўтказилаётган катта йўлдан юқори тезликда кетаётган бензин ташийдиган автомашина йўл ёқасидаги уйлардан бирига бориб урилган.

Ҳайдовчининг эътиборсизлиги кучли ёнғин чиқишига сабаб бўлди. Натижада етти киши ҳаётдан кўз юмди, ўн нафардан зиёд киши эса жароҳатланди. Ҳодиса айбдори, юк машинаси ҳайдовчиси эса тасодифан тирик қолиб, жиноят содир этилган жойдан ғойиб бўлган.

АЛОҚАЛАР РИВОЖЛАНАДИ

Америка Қўшма Штатлари давлат котиби Уоррен Кристофер АҚШ маъмурияти Хитой билан ҳукумат даражасидаги алоқаларни янада ривожлантириш ниятида деб баёнот берди.

Икки мамлакат ташқи ишлар вазирларининг Жакартадаги учрашувида шу йилнинг охирида мудофаа вазирлари, 1997 йилнинг бошида эса олий даражадаги учрашувлар ўтказишга келишиб олинган.

ЎЗБЕКИСТОН: КЕЧА, БУГУН, ЭРТАГА

«Халқ сўзи» ва «ЎзА» мухбирлари хабар қилади

АВГУСТ — МЎЛ ҲОСИЛ ТЎПЛАШ ОЙИ

Вазирлар Маҳкамасида жорий йилнинг биринчи ярмида Ўзбекистон иқтисодиётини ривожлантириш якунлари ҳамда мамлакатимизда амалга оширилаётган ислоҳотларнинг бориши муҳокамасига бағишланиб ўтказилган мажлисда Президент Ислом Каримов республика халқ хўжалиги тармоқларини, жумладан, қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш борасида муҳим вазифаларни ўртага қўйди.

3 август куни Тошкентда ўтказилган селектор кенгашида ана шу вазифалар, айниқса, қишлоқда иқтисодий ислоҳотларни янада чуқурлаштириш, хусусан, 1997 йил ҳосили учун бошоқли дон экинлари уруғини тўплаш, ғўза парваришини кучайтириш, пахта хомашёсини йиғиб-териб олишга ҳозирлик кўриш, озуқа тайёрлаш, экинлардан бўшаган майдонларни шудгорлашнинг боришига оид масалалар муҳокама этилди. Қишлоқ хўжалиги вазирлигида бўлиб ўтган сим орқали мулоқотда Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгашининг Раиси, вилоятлар ва туманларнинг ҳокимлари, вилоят ва туман агросаноат мажмуи, алоқадор ташкилот, корхона ва хўжаликлар, шунингдек, вазирликлар ва деҳқончилик саноати мажмуи билан боғлиқ бошқа идораларнинг раҳбарлари қатнашди.

Ўзбекистон Бош вазирининг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков кўпгина туман ва хўжаликларнинг раҳбарлари давлат томонидан яратилган имкониятлардан унумли фойдаланиб, барқарор ва самарали иш олиб бораётганини таъкиддади. Ноқулай об-ҳаво шароитига қарамай, республикамиз ғаллакорлари жорий йилда қониқарли ишлади. Улар 2,7 миллион тонна дон етиштириб, шундан 1,8 миллион тоннасини давлатга сотди. Бу борада Андижон, Фарғона, Сурхондарё, Бухоро, Тошкент ва Наманган вилоятлари хўжаликлари, айниқса, яхши натижаларга эришди. Лекин бошқа вилоятларда бу соҳада қилинган ишларни кўнгилдагидек деб бўлмайди. Айрим вилоятлар, туман ва хўжаликларнинг раҳбарлари ғалла етиштиришни кўпайтириш муҳим давлат сиёсати эканини ҳалигача яхши тушуниб етмаётирлар.

Эндиликда ғалладан мўл ҳосил олишнинг асоси юқори сифатли уруғлик эканига ҳамма ишонч ҳосил қилди. Бироқ, назоратсизлик туфайли кўпчилик туман ва хўжаликларда бошоқли дон экинлари уруғларини тўплаш ва уларни дорилаш ишлари ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Натижада Жиззах вилояти хўжаликлари томонидан 45,5 минг тонна уруғ талаб этилгани ҳолда фақат 6,1 минг тоннагина тўпланди. Сирдарё вилояти хўжаликлари томонидан эса бу иш 17 фоиз бажарилди. Текширишлар шуни кўрсатдики, кўпгина хўжаликларда тўпланган уруғлик миқдори тўғрисидаги ҳисоботда чалкашлик ва хатоликларга йўл қўйилган. Нурота, Пахтачи, Оқ-олтин, Янгийўл туманлари хўжаликлари шу вақтга қадар бир тонна ҳам уруғлик дон тўпламаган. Кегайли, Ромитан, Когон, Арнасой, Ғаллаорол туманлари 2-5 фоизгина уруғ тўплаганини қандай изоҳлаш мумкин?

Мутахассисларнинг фикрига қараганда, ҳозир далаларда кўзланган ҳажмда ҳосил олиш имконини берадиган пахта етиштирилмоқда. Лекин шундай бўлса-да, қишлоқ хўжалигида ишнинг аҳволи жиддийлигича қолмоқда. Қатор туманларнинг ҳокимлари, хўжаликларнинг раҳбарлари бу ишда лоқайдлик ва хотиржамликка берилган. Зарур агротехник тадбирлар кечикиб амалга оширилмоқда. Айрим туманларда экинларни бегона ўт босиши, ғўза қуриши ва пахтага ўз вақтида ишлов бермаслик ҳоллари учрайди.

Кўпгина туманлар далаларида ғўза ривожи 15-20 кун орқада қолмоқда. Шунга қарамай, бу ерларда ғўза парваришини кучайтириш юзасидан аниқ чора-тадбирлар кўрилмаётир. Бир қанча вилоятлар ва Қорақалпоғистон Республикасида ғўза зараркунандаларига қарши кураш ишлари ўз ҳолига ташлаб қўйилган.

Пахта ҳосилини нес-нобуд қилмай ўз вақтида йиғиштириб олиш кўп жиҳатдан терим техникасининг шайлигига боғлиқ, албатта. Шу сабабли мавжуд техникани мавсумга сифатли тайёрлашга алоҳида эътибор бериш, бунинг учун барча имкониятларни сафарбар этиш ва бу ишларни 1 сентябргача тугаллаш зарурлиги таъкидланди. Август мўл ҳосил тўплашда зарбдор ой бўлиб, барча ишларни шу ойда намунали ташкил этиш мақсадга мувофиқ эканлигига эътибор қаратилди.

Йиғилишда экиндан бўшаган майдонларни ўз вақтида сифатли ҳайдаш муҳим аҳамиятга эга экани уқтирилди. Бироқ кўпгина жойларда бу ишга ҳамон эскича ёндашилаётгани, ерларни ҳайдаш муддатлари асоссиз равишда орқага сурилаётгани айтилди. Чорвачиликда озуқа тайёрлаш ишлари долзарб вазифа бўлиб турган бир вақтда кўпчилик туманларнинг ҳокимлари ўзларини чорвачилик билан шуғулланишдан четга тортаётгани, маҳсулот ишлаб чиқариш пасайишининг олдини олиш бўйича чора-тадбирлар кўрмаётгани кескин танқид қилинди. Шу муносабат билан тармоққа раҳбарлик қилишни кучайтириш, мавжуд камчиликларни бартараф этиш юзасидан аниқ ташкилий чора-тадбирлар кўриш зарурлиги алоҳида таъкидланди.

Кенгашда республика қишлоқ хўжалик вазири, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши раиси, Наманган, Фарғона, Бухоро, Тошкент, Сурхондарё, Қашқадарё, Самарқанд ва Хоразм вилоятлари ҳокимлари ана шу масалалар юзасидан қандай чора-тадбирлар кўрилаётгани тўғрисида ахборот берди.

Кенгашда республика Бош вазирининг ўринбосарлари Р. Гиниятуллин, Ў. Исмоилов, К. Раҳимов, Қ. Ҳаққулов, М. Усмонов қатнашди.

ЯКУН ВА ИСТИҚБОЛЛАР

Тошкентда Ўзбекистон Республикаси Истиқболни белгилаш ва статистика Давлат қўмитаси ҳайъатининг кенгайтирилган мажлиси бўлди. Унда қўмитанинг ҳудудий бўлинмалари, вилоятлар ва туманлар ҳокимликлари ҳамда республика вазирликлари ва идораларнинг раҳбарлари иштирок этди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Вазирлар Маҳкамасининг яқинда бўлган мажлисида 1996 йилнинг биринчи ярмида давлатимиз иқтисодиёти тараққиёти даражаси чуқур таҳлил этилган, республикамизда ўтказилаётган ислоҳотларнинг бориши ҳамда истиқболига аниқ баҳо берилган нутқидан келиб чиқадиган вазифалар муҳокама этилди.

Бош вазир ўринбосари, Истиқболни белгилаш ва статистика Давлат қўмитаси раиси Ў. Исмоилов маъруза қилди.

Мажлисда, шунингдек, 1997 йилда республикани ижтимоий-иқтисодий жиҳатдан ривожлантиришга оид маълумотларни тайёрлаш, республикада амалга оширилаётган ислоҳотларнинг иккинчи босқичидаги асосий вазифаларни бажаришнинг йўналиш ва механизмлари билан боғлиқ масалалар ҳам муҳокама этилди.

Мажлисда республика Бош вазирининг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков нутқ сўзлади.

ТЕМИРЙЎЛЧИЛАР БАЙРАМИ

Мамлакатимизда темирйўлчиларнинг анъанавий касб байрами кенг нишонланди.

Сўнгги йилларда Ўзбекистон темирйўл транспортини ривожлантиришга катта аҳамият берилмоқда. Зеро, мустақил мамлакатимизда халқ хўжалиги юкларини узоқ масофаларга элтиш, йўловчиларга хизмат кўрсатишда энг арзон ва қулай бўлган темирйўлнинг ўрни беқиёсдир. Шу боис, янги темирйўл линиялари ишга туширилмоқда, асосий йўналишлар электрлаштирилаётир. Йўловчи ва юк ташиш ҳажми ҳам тобора ортиб бормоқда. «Ўзбекистон темир йўллари» давлат-акционерлик компанияси жамоаси бу борада фидокорона меҳнат қилмоқда.

Тошкентдаги темирйўлчилар маданият саройида касб байрами муносабати билан бўлиб ўтган тантанали йиғилишда компания раиси Н. Эрметов ва сўзга чиққан бошқа нотиқлар ана шу ҳақда гапирдилар, тармоқнинг барқарор ишлашини таъминлаш соҳасидаги муҳим вазифлар белгилаб олинди.

Йиғилишда республика Бош вазирининг ўринбосари К. Раҳимов, Тошкент шаҳар ҳокими К. Тўлаганов қатнашди.

БАХШИЛАРНИНГ ТИЛИДА ДОСТОН БЎЛГАН СУРХОНСАН,

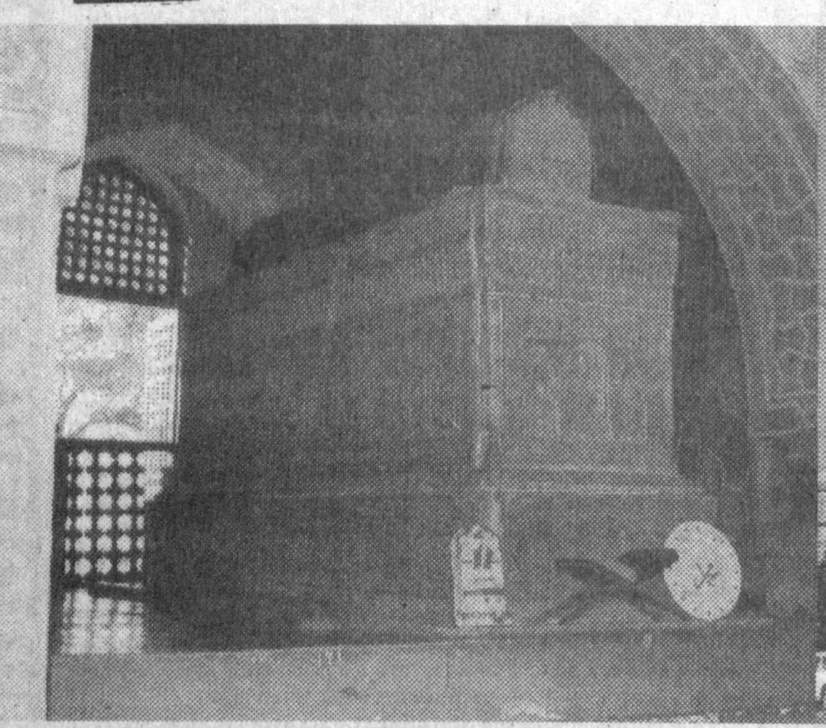

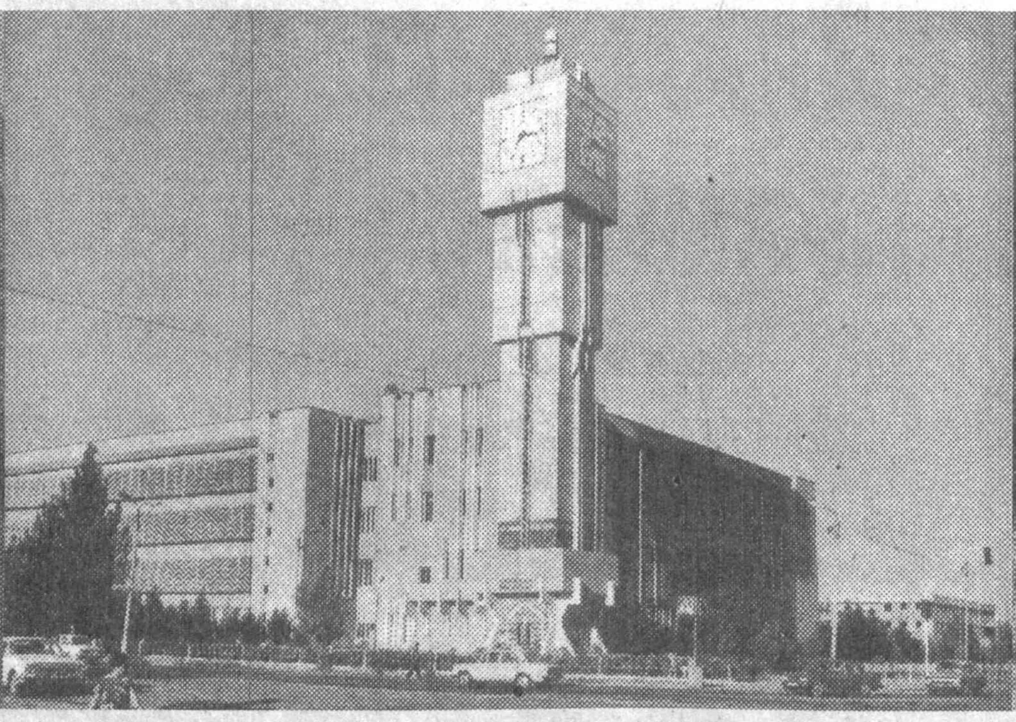

Биласиз, Сурхон дарёси Амударёга қуйилади. Ана шу икки дарё Термиз шаҳрининг кунчиқар тарафидаги биқинида учрашади. Агар сиз Сурхон дарёси билан ўрлаб кетаверсангиз ва унинг ирмоқларига етсангиз, вилоятни «тирноғидан сочининг учиғача кўрдим», деб айтишга тўла ҳаққингиз бор.

ТУПРОҒИ ТИЛЛО ЮРТ

Чунки тоғлар қуршовидаги бу қадим юрт бекорга Сурхон дарёсининг номи билан аталмаган. Бундай олганда, Сурхондарёнинг энг катта бойлиги унинг тоғлари билан дарёларидир. Кунчиқишда Боботоғ, кун ботишда Керага тоғи, пастда — Амударёнинг нариги бетида Ҳиндиқуш тоғи, юқорида, Тожикистон тарафда эса Помир тизмалари...

Ўзингиз биласиз, бойликнинг ҳаммаси тоғларда бўлади. Кўҳитанг тоғининг адоғидаги Хўжаикондаги туз заҳираси шу даражада кўпки, ҳар қандай ҳисобдан бир неча юз миллион тоннага адашганда ҳам ҳеч нарса бўлмайди.

Сурхондарёнинг боши — Тўполанг дарёсининг одамни суриб кетмайдиган ирмоқларидан форел деган антиқа балиқни қўл билан ушлашади. Боботоғда Давла мерган қоплонни таёқ билан овлар экан. Бу тоғларда илгари, яъни Шўро салтанати барқарорлашаётган замонлари йўлбарсни ҳам кўришган. Кийиклар-ку, қиш қаттиқроқ бўлса, ўзлари овчиларнинг олдига эниб келарди. Шерободда бир раҳбарни биламан — пахтазорда... тустовуқ овларди.

Сурхондарё ҳақидаги ҳикояни ана шундай оҳанглар билан давом эттирадиган бўлсак, таърифу тавсифнинг адоғига етиб бўлмайди. Аммо ҳозир гапнинг мавзуси қатъий: мустақилликнинг беш йиллиги. Хўш ўтган беш йил вилоят тарихида қандай из қолдирди? Ва Ўзбекистон мустақиллигини мустаҳкамлаш учун Сурхондарё қандай улуш қўшмоқда? Аммо, бу мавзуда сўзлашмоқ учун ҳам вилоятнинг табиатини, иқлимини, шамолларнинг қаёққа қараб эсишини билиш керак. Сурхондарё ҳақидаги тасаввурларингизни янада бойитмоқ учун бир маълумотни айтайин: Чингизхон бу юртни хуморидан чиққунча хароб қилган, чунки қадимда сурхондарёликлар уйида ўтириб, маъдандан тиллани ажратиб олишар, бу ишни улар худди бир чойнак чойни қайнатиш учун (балки ундан сал кўпроқ) кетадиган ўтин сарфлаб бажаришган. Чингизхоннинг ташрифидан илгари Бойсундан чиққан улоқ томнинг усти билан кетаверса, Ҳисор қалъасига бориб ерга тушар экан — ора 200 километр. Худди шу даврда Сурхон дарёсининг суви Амударёгача етиб бормас экан — суғориш тармоқлари шу даражада тараққий этган. Худди шу йиллари Термизга келган сайёҳ шаҳарларда 22 та ҳаммомнинг кечаси-ю кундузи ишлаб турганлигини, ҳаммомга кирганлар эса қаймоғи олинмаган қатиқ билан сочни ювишини ҳайрат билан тасвирлайди. Одамлари бадавлат, юрт обод бўлганлиги учун ҳам бу юртдан оламни оғзига қаратган уламолар етишиб чиқди. Ўзбекистон Мустақиллиги эълон қилинганидан сўнг бутун ислом олами Шерободда улуғ Муҳаддис Имом Термизий ҳазратлари таваллудининг 1200 йиллигини нишонлади. Нақшбанд ҳазратларининг энг севимли шогирди. Хожа Аловуддин Аттор ҳазратлари ҳам узоқ Бухородан келиб, бу юртни ўзига мангу макон этганлигини биласиз. Сўфи Оллоёр ҳазратларининг сўнгги манзили Сурхондарёда эканлигидан ҳам хабарингиз бор.

Шунинг учун ҳам бу ерларда шўро салтанатининг барқарорлашиши кейинга сурилиб кетди. Мен сизга айтсам, даҳрийлик салтанатида ҳам Имом Термизий, Хожа Алоуддин Аттор, Сўфи Оллоёр каби табаррук инсонларнинг қабридан зиёратчилар ариган эмас.

Ўзбекистон ўзининг мустақиллигини эълон қилганидан сўнг Сурхондарё вилоятига ҳам худди қанот битгандай бўлди. Шиддат билан миллий қадриятлар тиклана бошлади — сурат ва сийрат, мазмун билан моҳият бир-бири билан уйғун ҳолатда сифат ўзгаришлар содир бўлди.

Шўро салтанати замонида вилоят пахта етиштирадиган минтақага айлантирилган эди. Мустақилликдан сўнг пахта экиладиган майдонлар камайиб, уларнинг ўрнини ғалла, полиз ва сабзавот маҳсулотлари эгаллай бошлади.

Энг муҳими, Ўзбекистон мустақиллиги шарофати билан вилоятда мулкдорлар синфи пайдо бўлди ва уларнинг сафи йил сайин кўпайиб бормоқда. Деҳқон — фермер хўжаликлари ҳозир икки мингдан ошиб кетди. Тўғри, иқтисодий тизимларнинг ислоҳотлари ҳамма ерда ва ҳамма даврларда қийинлик ва секинлик билан кечган. Шунга ўхшаб, Сурхондарё фермерлари ҳам ҳозир эришган натижалари билан мақтаниш даражасида эмас. Масалан, бултур вилоятда тайёрланган гўштнинг 3,1 фоизи, сутнинг 1,7 фоизи, тухумнинг 0,6 фоизи фермерларнинг зиммасига тўғри келди. Аммо, бу натижалар фермерчилик ҳаракатининг истиқболсиз эканлигидан эмас, балки муайян фермерларнинг уқувсизлигидан далолатдир. Гапнинг тўғриси, ҳозирча фермерлардан «Отинг нима?» деб сўрайдиган одам топилмай турипти. Чунки... қайси фермер билан гаплашсангиз, осмондан келади, вилоятнинг умум халтасига қўшилаётган улушининг эса аҳволини кўрдингиз. Фермерлар меҳнатининг самарасизлигига яна бир сабаб шуки, қўли узун айрим раҳбарлар фермерларнинг ишини ўлдирсак, бу ҳаракат барҳам топиб кетади, деб юришибди ва имкони борича уларга панд беришга ҳаракат қилишмоқда. Бундай раҳбарлар вилоятда сиз билан биз ўйлагандан бир неча ҳисса кўплигини айтсак, масала анча равшанлашади. Масалан, узум етиштиришга ихтисослашган Олтинсой туманида 100 гектар токзор фермерларга берилган эди. Ва улар бултур 63,40 центнердан ҳосил олишди. Чунки ҳосилга кирган боғлар фермерларнинг қўлига ўтса, сўнг у боққа раис фермернинг рухсатисиз оралай олмайди. Ҳамма гап шунда!

Ҳозир биз шундай вазиятда яшаяпмизки, жамоа-хусусий мулк билан шахсий мулк ёнма-ён яшаб, ҳамкорлик қилмоқда. Жамоа мулкининг хўжайини билган номаъқулчилигини қиляпти, чунки харажатлар қанчалик бемаъни бўлмасин, ҳалиги раҳбарнинг ҳамёни зиён кўрмайди. Шунинг учун ҳам кўпчилик раҳбарлар мулкчиликнинг ҳиссадорлик кўринишидаги, яъни ўрталикда бўлган шаклини афзал кўришмоқда. Корхона зарарига ишлайди, аммо бу нарса раҳбарнинг янги машина (жамоа мулки ҳисобидан) минишига халақит бермайди. Вилоятда суръатини сусайтириб юборган саноат корхоналари кўп, аммо ҳеч ким улардан: «Нега бундай қилаяпсизлар?», деб сўрамаяпти. Ваҳоланки, кўплаб саноат корхоналарида меҳнат унумдорлиги камайиб бормоқда.

Ғалла мустақиллигини таъминлаш учун сурхондарёликлар зўр бериб уринмоқдалар. Аммо, бултур ва бурунги йиллари далалардан режалаштирилган миқдорда ғаллани йиғиштириб олишнинг иложи бўлмади — биров булут ўриб кетди, деди, биров сув етмади, деди. Аммо, Мустақиллигимизнинг беш йиллиги нишонланадиган йилда Сурхондарё ғаллакорлари чинакамига меҳнат қилдилар. Узун туманидан Ҳайдар Мисиров деган ижарадор тўқсон тўрт центнердан буғдой олди. Энг қизиғи, бу туманга бориб, гектаридан 55—60 центнердан дон олдим, деб ҳеч кимни ҳайрон қолдириб бўлмайди — бир йилда илғорликка шу даражада ўрганишдики, қўяверасиз. Чунки бу туманда янги ҳоким — Сафар Ҳасанов ишлаяпти. Сафар ака 4-5 та туманда прокурор бўлиб ишлаган, кейинги йиллари вилоят хокимлиги ҳуқуқ бўлимини бошқараётган эди. Қизиғи шундаки ҳокими алмашгандан одамларнинг кайфияти ҳам ўзгариб кетди. Туман марказида 5-6 ой ичида 78 миллион сўмлик қурилиш ва ободонлаштириш ишлари амалга оширилди. Бунча маблағнинг тўқсон беш фоизи мулкдорларникидир. Ҳоким фақат ишларни уйғунлаштириб турди, холос. Зотан, янги қурилишлар — янги иш жойлари демакдир.

Сурхондарёликлар Шўрчи тумани ҳокими Эшболта Шерматовнинг юртпарварлигини мақтаб юришади. Чунки мустақиллик йиллари туманни саноатлаштириш учун шу даражада кўп иш қилиндики, бу ҳажмдаги қурилишларни Шўролар салтанати замонида йигирма-ўттиз йилда ҳам бажариб бўлмас, чунки марказ бунга ижозат бермас эди.

Мустақиллигимизнинг беш йиллиги сурхондарёликлар учун шарофатли бўлди. Айниқса, ғалла... Биласизми, ҳосилдорликни 45—50 центнерга етказган раислар, ижарадорлар... уялиб қолишди. Чунки 55-60 центнердан ҳосил олган ғаллакорлар уларга қараганда кўп эди — ғалла шу даражада мўл бўлди. Сабаб — қаттиқ назорат туфайли уруғликнинг ҳаммаси ерга сепилди... Тоғларга қор қалин тушди, баҳорда ёғин кўп бўлди. Саратонда ҳам Сурхондарё сув омбори лопиллаб турибди.

Пахтанинг даромади ҳам ғалланикидан кам эмас. Чунки мен шунча юриб, сувдан нолиган пахтакорни кўрмадим. Нафақат балиқ, ҳатто пахта ҳам сув билан пахта бўлиши ҳисобга олинса, вилоят пахтакорларининг бу йилги қўлга киритажак зафарларини ҳозирданоқ тасаввур қилиш мумкин.

● Сурхондарё вилоятига 1941 йил 11 мартда асос солинган. Маркази — Термиз шаҳри. Вилоятда 1,5 миллиондан зиёд киши истиқомат қилади. Ҳудуди 20,1 минг кв. км.ни ташкил этади.

● Сурхондарё вилояти мамлакатимизнинг энг жанубида, Сурхон-Шеробод водийсида жойлашган. Вилоят жанубий-ғарбдан Туркманистон, шимол ва шарқдан Тожикистон, жанубдан эса Амударё бўйлаб Афғонистон давлатлари билан чегарадош. Шимолий-ғарбдан эса Қашқадарё вилояти билан туташиб кетган.

● Вилоят таркибида 14 та туман, 2 та вилоятга, 6 та туманга бўйсунувчи шаҳар, 7 та шаҳарча, 114 та қишлоқ бор.

ИСТЕЪДОДГА ҲАМ... МАДАД КЕРАК

Республика иқтидорли ўринбосарлар спорт мактабининг талабаси сурхондарёлик Бегали Саидовнинг номи мамлакатимиздан узоқдаги шахматчиларга ҳам яхши таниш.

Фавқулодда имкониятларга эга бу шахматчи яқинда «Тошкент ёзи — 96» спорт фестивалида дона суриб биринчи ўринни эгаллади.

Бегалини энди халқаро мусобақалар кутмоқда. Аммо, катта вилоятда эҳтиёжини қоплайдиган даражада ҳаражат қиладиган ҳомий... топилмаяпти. Ким билади, балки ҳомийлар Бегалини тополмаётган...дир.

ФАРОВОНЛИККА ЎЗ-ЎЗИДАН ЭРИШИЛМАЙДИ

энг аввало, бунга элтувчи йўлни топиш керак

Шеробод нафақат Сурхондарёда, балки республикадаги катта карвон туманлардан бири ҳисобланади: бу йил улар 37 минг тонна бошоқли дон, 50 минг тоннадан зиёд пахта, бундан ташқари, яна кўп миқдорда чорвачилик ва қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштиришлари керак.

Ўзингиз биласиз, нафақат инсоннинг, ҳатто тупроқнинг ҳам (борингки, у қанчалик унумдор бўлмасин) тириклиги сув билан. Буни қарангки, Шерободда энг танқис нарса — сув. Аммо, бу йил баҳорнинг серёғин келиши ана шу мушкулни осон қилди — сув кўпайди, сувли ғаллазорларда чамадагидан зиёд ҳосил тўпланди. Деярли чўл шароитида кўпгина бригадаларда 50 центнердан бошоқли дон етиштирилди. Туман бўйича ўртача ҳосилдорлик бултургидан гектарига ўн центнерга зиёд чиққанлиги бир йил ичидаги илгарилашларнинг кўламини бемалол кўз олдимизга келтиришимиз мумкин.

Ғалла майдонлари қисқа пайт ичида ўн беш минг гектардан ошиб кетганлиги ўримнинг бироз чўзилишига сабаб бўлди. Аммо вазиятни ҳисобга олган вилоят раҳбарлари бошқа туманларда бекор туриб қолган тўртта «Кейс»ни Шеробод ғаллазорларига ўтказишди. Табиийки, бу тадбир суръатга қанот бўлди... Чунки аниқ ҳисобларга қараганда, ўрим машиналарининг танқислигидан... 4,5 минг тонна дон ерга тўкилди, — шунча ҳосил бой берилди. Чунки ўроқчи қаттиқ ғайрат қилса, бир кунда икки норма ўриши мумкин, аммо комбайннинг имконияти чегараланмаган. Агар ана шу дон шартнома нархида сотилганида, унинг пулига 5-6 та «Кейс» сотиб олиш мумкин бўларди.

Пахтакорлар ҳам бўш келишаётгани йўқ. Туманнинг кўпгина хўжаликларида ғўзани чилпишга киришилди.

— Қишлоқ хўжалиги билан банд бўлган одамлар сонининг йил сайин қисқартириб бориш дастурини ишлаб чиққанмиз, — дейди туман ҳокими, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси депутати Хўшбоқ Пайғомов. — Бунинг учун эса жуда кўп миқдорда қўшимча иш жойларини очишимиз, қишлоқ хўжалигидан бўшаган одамларни янги иш жойлари билан таъминлашимиз керак. Ҳақиқатан ҳам истиқлолимиз шарофати билан мулкдорлар синфининг пайдо бўлиши, шу муносабат билан аҳоли истиқомат қиладиган ҳамма жойларда этикдўзлик, темирчилик, дурадгорлик, соатсозлик, турли-туман рўзғор буюмлари ва жиҳозларини таъмирлайдиган устахоналарнинг очилиб, ишга туширилиши жуда кўп одамларни иш билан таъминлади. Бундан ташқари, кейинги уч-тўрт йилда туман марказида ва унга узоқ бўлмаган аҳоли пунктларида кўплаб саноат корхоналари қурилиб, ишга туширилди.

Ҳар куни 80 тонна ун ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган ун заводининг қурилиши айни муддао бўлди: янги иш жойи билан бирга ун таъминотида мунтазам маромга эришилди. Бунинг учун шерободликлар корхона раҳбари Тоштемир Бегматовдан миннатдор. Чунки у ихчамгина бу заводни бундай айтганда, ўз қўли билан қурди. Ҳозир бу ерда ҳар куни 30 тонна омихта ем ишлаб чиқарадиган цех ҳам ишга тушиб кетди.

Пиллани қайта ишлаш корхонасида эса қўшни туманларда етиштирилган хомашё ҳам йиғирилмоқда. Шерободликлар бундан уч-тўрт йил илгари етиштирилган сутни 100 километр узоқликдаги Термиз шаҳрига олиб топширар, шу тарзда йўл харажатлари маҳсулот таннархини ошириб юборарди. Бу ерда ҳозир ҳар куни 15 тонна сутни қайта ишлайдиган заводнинг ишга туширилиши чорвадорларнинг мушкулини осон қилди. Бундан ташқари, йилига 50 минг шартли банка консерва қадоқлайдиган завод ҳозир тўла қувват билан ишламоқда. Бу ерда қадоқланаётган чанқовбости ичимликларга ҳам талаб катта.

«Наврўз» жамоа хўжалигидаги терини ошлайдиган цех эса шундоқ ҳам нобуд бўлиб кетадиган териларни қайта ишлаб, пойабзал ва бежирим уст-бошлар учун хомашё тайёрламоқда.

Шерободда бугунги кунда ўз тамғаси билан пойабзал ишлаб чиқарилмоқда. Тўғри, корхона қуввати катта эмас, аммо буюртмачилар ҳеч қачон ноумид бўлиб кетишмайди.

Хулоса қилиб айтганда, истиқлол шерободликлар учун катта имкониятлар эшигини очмоқда. Айниқса, ҳунарманднинг йили келди.

Зотан тўкин-сочинликка, фаровонликка эришишнинг бундан бўлак йўли йўқ.

• Саноат

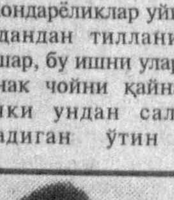

ФОЙДА — АСОСИЙ КЎРСАТКИЧ

Заводимиз вилоятдаги энг йирик саноат корхонаси ҳисобланади. Биз етиштирилган ҳамма пахтанинг чигитини қайта ишлаб, ундан ёғ, шелуха, кунжара оламиз.

Шунинг ўзидан ҳам кўриниб турибдики, маҳсулотларимиз кириб бормаётган биронта хонадон йўқ. Демак, сурхондарёликларнинг фаровонлик даражаси жуда кўп жиҳатдан айнан корхонамиз ишчиларининг қай даражада ақл ва тадбиркорлик билан меҳнат қилишларига боғлиқ. Бу ҳол ҳатто бизнинг кўнглимизда фахр туйғуларини ҳам барқарорлаштиради.

Корхона қуввати баланд — бир кунда 800 тонна чигитни қайта ишлаш имкони бор. Аммо кейинги йилларда пахта яккаҳокимлигига барҳам берила бошланганлиги туфайли вилоятда етиштирилаётган чигит миқдори бирмунча камайди. Бу эса корхона қувватларининг маълум муддат бекор туриб қолишига олиб келяпти. Шунинг учун корхона қошида қандолатчилик фабрикаси қурилди. Ҳозир бу ерда 150 нафардан зиёд қандолатчилар меҳнат қилишмоқда. 16 турдаги ширинликлар тайёрланмоқда. Ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларга талаб катта. Бу ерда иссиқ нон ёпилиб, бозордагидан арзонроқ нархларда сотиш йўлга қўйилди. Бу ҳам ижтимоий муҳофазанинг бир тури, кўриниши десак муболаға бўлмайди. Бирлашма қошидаги совун заводида ҳам ҳозирча 50 киши ишлайди. Мазкур заводнинг қуввати бир йилда уч баравар ортди ва биз бултур 2100 тонна совун ишлаб чиқардик. Унинг қуввати янада ортади ва вақти келиб вилоятнинг эҳтиёжини қаноатлантирадиган даражада маҳсулот ишлаб чиқара бошлайди.

Ёғ-экстракция заводининг иш маромини юксак мақомда сақлаб туриш айни пайтда унинг қошида совун ишлаб чиқариладиган ва қандолатчилик фабрикаларини қуриш шу кунларда қанчалик қийин иш эканлигини саноатдаги аҳволдан хабардор одам яхши билади. Чунки Шўролар иттифоқининг тарқалиб кетиши муносабати билан саноат корхоналари бир қатор муаммоларга дуч келди. Илгари уларга жиҳоз ва ускуналар марказлаштирилган ҳолда етказиб берилар эди. Энди эса таъминотнинг ана шу усулига путур етди — ҳар ким ўз кунини ўзи кўриши керак. Жиҳозлар, ускуналар темирдан бўлгани билан у ҳам ейилади. Шунинг учун уларни узлуксиз таъмирлаб — янгилаб туриш керак. Демоқчиманки, биз Россия ишбилармонлари билан ҳамкорлик қилиб, мол айирбошлаш ҳисобига кўп миқдорда жиҳоз-ускуналар олиб келяпмиз ва шундай қилиб, корхона иш маромининг мунтазамлигини таъминлаяпмиз.

Бу йил буғ ишлаб чиқарадиган янги қозон қурамиз — унинг баҳоси бизнинг пул билан 70 миллион сўм. У ҳар соатда 50 тонна буғ ишлаб чиқариш қувватига эга бўлади. Ҳозир шундай замонки, бундай пулни сизга ҳеч ким бермайди. Фақат соф фойданинг ҳисобидан корхона қувватининг барқарорлигини таъминлаб туриши мумкин. Бирлашмамиз бултур 89 миллион сўм соф фойда олди.

Мана, бир йилдирки, бирлашма ҳиссадорлар уюшмасига айлантирилган. Дивидент 320 фоизга чиқди. Айрим ҳиссадорлар йил якуни билан 30 минг сўмдан ошириб пул олишди. Ва бир нарсага қойил қолиш керак: иш ҳақига қўшимча 30 минг сўмлаб пул олганлар бу нарсани табиий ҳол деб қабул қилмоқдалар. Ваҳоланки, бу натижалар республикамизда амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотларнинг энг залворли самараларидир. Ўртача ойлик ҳам юқори — 2800 сўм! Энг муҳими, бу ойнинг маоши нариги ойнинг биринчи ҳафтасида ишчиларнинг қўлига тегади. Бундан ташқари ҳар сменада ишчиларга бир марта бепул иссиқ овқат берилади. Бу ҳам ижтимоий муҳофазанинг бир туридир.

Ҳар доимгидай ҳозир ҳам ишлаб чиқаришни бир маромда ушлаб туриш орқага кетиш билан баробардир. Шунинг учун биз бирлашманинг даромадини кўпайтириш мақсадида янги корхоналар қуриш режаларини амалга оширяпмиз. Чунончи, яқин кунларда яхна ичимликлар ишлаб чиқарадиган корхона қурилишини бошлаб юборамиз. Спирт заводи бунёд этиш ҳаракатлари ҳам ижобий натижалар билан якунланадиган бўлиб турибди.

Очилди ҚОДИРОВ,
«Сурхонозиқовқатсаноат» ҳиссадорлик бирлашмаси раҳбари.

«Сурхонозиқовқатсаноат» ҳиссадорлик бирлашмаси қошидаги қандолатчилик фабрикаси ҳамда совун заводи, гарчи яқинда бунёд этилган ва кенгайтирилган бўлса-да, улар ишлаб чиқараётган маҳсулот барчага манзур бўлиш билан бирга, сурхондарёликларнинг эҳтиёжини ҳам бутламоқда.

ИСТИҚЛОЛ ШАРАФИ-ЛА БАХТИ КУЛГАН БЎСТОНСАН!

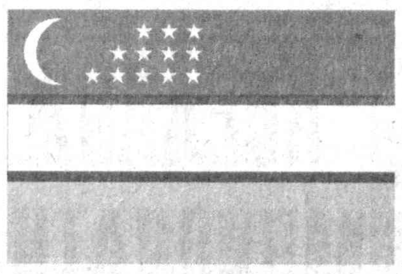

• Тадбиркорлик

Истиқлол туфайли Шўрчининг ижтимоий — иқтисодий қиёфаси тубдан ўзгарди. Туман маркази — Шўрчи шаҳри юз фоиз табиий газ билан таъминланди. Қишлоқларда ҳам газлаштириш ишлари ниҳоясига етказилмоқда. Энг асосийси, саноатни қишлоққа олиб кириш ҳаракати туманимизда муваффақият билан амалга оширилмоқда.

ИШБИЛАРМОНЛАРГА ЭРК БЕРИЛГАЧ

Эл-юрт фаровонлиги юксалади

Ҳар йили 150 минг тоннадан зиёд ун ишлаб чиқарадиган азамат корхона юксак маром билан ишлаб турибди ва вилоятнинг унга бўлган эҳтиёжини қаноатлантираяпти. Корхона қошида эса дон чиқиндиларидан ҳар куни 500 кило спирт оладиган ихчамгина цех фаолият кўрсатяпти. Макарон цехида эса ҳар куни 8 тонна маҳсулот ишлаб чиқарилмоқда. Демак, тиббиёт ходимлари спирт излаб узоқ ерларга овора бўлмайдилар. Умуман, овқатланиш тармоғи ҳам макаронни туманнинг ўзидан харид қилиб қўя қоладилар.

Пахта тозалаш заводи қошида эса сув текинга сотиб юбориладиган момиқни қайта ишлаб, бундан ҳам олам жаҳон фойда кўришмоқда.

Мана, икки йилдирки, шўрчиликлар аккумулятор излаб бошқа вилоятларга бормайдилар. Асфальт — бетон заводи қошидаги аккумулятор тайёрлаш корхонаси ходимлари қозоғистонлик ҳамкасблари билан самарали ҳамкорлик қилишмоқда. Хўжалик ҳисобидаги бу корхонада эҳтиёж-талабга қараб ҳар куни турли ҳажмдаги 50, 60 дона аккумулятор йиғиш мумкин.

Ипакчилик идораси эса шаҳрисабзлик ҳамкасблари билан ҳамкорликда шойи йигирув корхонасини ишга тушириб юбордилар. Бунинг учун 410 нафар ёш йигит-қизлар Шаҳрисабзга бориб, ҳунар ўрганиб қайтдилар. Ҳозир бу ерда муваффақият билан ипак мато тўқилмоқда. Агар корхона тўла қувват билан ишлай бошласа, 2 минг 800 нафар киши иш билан таъминланади.

Тадбиркорликка, ишбилармонларга эрк берилганлиги туфайли ҳам туманда бугунги кунда ноёб пойабзаллар тайёрланмоқда. Истиқлолимизнинг дастлабки йилларидаёқ собиқ Югославия тадбиркорлари билан қўшма корхона тузилган, биз иморат қуриш, улар эса жаҳон андозалари даражасидаги ускуна ва жиҳозлар билан таъминлаш ҳақида аҳдлашган эдик. Биз белгиланган муддатда иморатни тайёрладик. Аммо, у мамлакатдаги урушлар белградлик тадбиркорларни анча шоширди. Шундоқ бўлса-да, улар ускуналарни бошқа мамлакатлар орқали олиб келиб, ўрнатдилар. Бугунги кунда «Шўрчи» тамғаси билан кроссовкалар ишлаб чиқармоқдамиз.

«Италия — Тожикистон — Ўзбекистон» қўшма корхонасида эса 12 турдаги алюминдан тайёрланган эшик-ромлар ишлаб чиқарилмоқда. Хомашё Тожикистондан келтирилади. Бу юмуш билан ҳам 200 нафар одам банд. «Шердор — Ассорт» қўшма корхонаси эса спорт уст-бошлари ишлаб чиқаришни мўлжаллаб турибди. Беларусь ишбилармонлари билан ҳамкорликда барпо этилаётган ип-йигирув фабрикаси ҳам йилига уч минг тонна толани қайта ишлашга мўлжалланган.

Биз буларнинг ҳаммасини мустақиллик иншоотлари деб аташимиз мумкин ва юртимизга мустақиллик келмаганида бу сингари ишларнинг бирортасини ҳам ташкил этиб бўлмас эди.

Ўзингиз ўйланг, бундан беш йил илгари, айтайлик, Шўрчи туманида «Ким ошди?» савдосини ўтказишни, ҳатто... хаёл ҳам қилиб бўлмас эди. Масалан, бултур биз олти марта «Ким ошди?» савдосини ўтказдик. Энг муҳими, савдога қўйилган моллар, яъни тракторлар ва автомашиналар, турли хил иморатлар, ер участкалари бошланғич баҳосидан бир неча баравар юқори нархларда сотилди. Масалан, совутгич-иморатнинг бошланғич баҳоси 113 минг сўм эди. Унинг нархи 360 минг сўмгача кўтарилиб борди ва бу нархга уни Умар Абдураҳматов деган акамиз сотиб олди. «Далварзин» жамоа хўжалигидан Рустам Юсупов, «Собжирон» жамоа хўжалигидан Ҳамза Абдухолиқовлар эса ёнилғи қуйиш шахобчаларини сотиб олишди. Бултур 14 та томорқа «Ким ошди» савдосига қўйилган бўлса, бу йил олти ойда 39 та томорқа шу йўл билан талабгорларга сотилди.

Тоҳир ХУРРАМОВ,
Шўрчи туман ҳокимлиги хусусийлаштириш бўлимининг бошлиғи.

• Фермернинг дил сўзлари

ИСЛОҲОТ ИМКОНИЯТ ЯРАТМОҚДА

Тарихнинг катта ўлчовлари билан қараладиган бўлса, беш йил ҳаддан ташқари қисқа муддатдир. Аммо, шу муддатда қилинган ишлар ва эришилган натижалар кўлами эътиборга олинса, унинг фавқулодда улуғворлигини англайсиз. Зотан, қисқа муддатда Ўзбекистонимизда шу даражада катта сифат ўзгаришларига эришилдики, одамнинг ақли шошади. Биргина мулкчилик шаклини олайлик.

Мустақиллик шарофати билан республикамизда тагли-заминли мулкдорлар синфи вужудга келди. Мустақилликнинг дастлабки йиллари улар хусусийлаштиришга кўп ҳам ишонганлари йўқ эди. Аммо Президентимиз бу тармоқ назоратини ўз қўлига олганидан сўнг одамлардаги ишонч шаъми барқарорлашди — алангаланди. Агар гапни ўзимдан бошлайдиган бўлсам, ёшлигимданоқ жамоат ишларида фаол бўлганман. Демоқчиманки, қуйи бошқарув тизимларида ишлаганман. Аммо мустақиллик эълон қилингандан сўнг ўйлаб қарасам, раҳбарликдан кўра тадбиркорнинг иши бароридан келаяпти. Яхшигина вазифада ишлаб турган бўлсам ҳам ўзим меҳнат қилаётган «Қорасув» жамоа хўжалигининг қорамолчилик фермасини хусусийлаштириб олдим. Ҳозир фермамизда 300 бош қорамол бор. Фойда ҳам, зиён ҳам ўзимизники бўлганлиги учун ҳар бир ҳаракат ҳисобда. Ўзингиз биласиз, эси-ҳуши жойида одам ҳеч қачон зиён йўлни танламайди. Эришилаётган натижаларни бирма-бир санаб мақтанмоқчи эмасман. Фақат бир нарсани айтаман: даромадимиз ёмон эмас. Тўғрисини айтсам, илгари бундай ферманинг эгаси бўламан, деб хаёлимга ҳам келтирмаган эдим. 26 гектар жойга ғалла эккан эдик — қирқ центнердан ошириб ҳосил олдик. Тезгина ўриб, ўрнига эртапишар пахта, бошқа озуқа экинлари экдик. Тўрт гектар майдонда оралиқ экини бор эди қиш тугаб, баҳор бошланган кунлари: апрелда кунимизга яради.

Умуман, бизнинг Ангор туманимизда фермерлик ҳаракати оммалашиб кетган. Ҳозир уларнинг қўлида 6000 бош қорамол борлигини айтиш билан бу фикримни далиллашим мумкин. Бултур туман бўйича ҳар сигирнинг маҳсулодорлиги 1573 кило бўлган бўлса, акционер ширкатларда бу кўрсаткич 3447 килога етди. Ваҳоланки, вилоят бўйича сўнгги кўрсаткич бултур 1514 килода қолиб кетган эди. Бу нима билан изоҳланади? Биринчидан, ҳамма ҳиссадор ва фермерларга эҳтиёжни қоплайдиган даражада экин майдонлари ажратиб берилган. Иккинчидан, туман ҳокими Рашид Эшбоев тадбиркорлик, ишбилармонлик ҳаракатларига яқиндан ёрдам беради, уларнинг муаммоларини жойида ҳал қилади. Ҳокимнинг бизга бўлган муносабати барча идораларга аёнлиги учун ҳам ҳамма жойда ишимиз тез битади.

Ҳамкасбларим ҳақида гап кетадиган бўлса, «Таллимаржон» жамоа хўжалигидан Мамараим Холиёровнинг номини биринчи бўлиб тилга олишни истар эдим. У юзта қорамол, бир юз элликта ушоқ мол боқаяпти. Бунинг устига, қишлоқлардаги қорамоллар ва ушоқ молларнинг териларини йиғиб, жайдари усулда ошлайди ва чарм тайёрлайди.

«Бешкўтон» жамоа хўжалигидан Исохон Баҳромов бошлиқ «Саидносирхон» фермер хўжалигининг деҳқонлари ҳам яхши ишлаб, яхши натижаларга эришмоқдалар. «Саидносирхон»нинг 68 гектар ери бор. Шунинг 28 гектарига ғалла экишган эди — 37 центнердан дон олишди. Ғалладан бўшаган майдонлар зудлик билан шудгорланиб, ўрнига эртапишар пахта экилди.

Ҳозир туманимизда 191 та деҳқон-фермер хўжаликлари фаолият кўрсатмоқда. Энг муҳими, тўқсон бешинчи йил якунларига кўра уларнинг бирови ҳам банкротга учрамади — бу дастлабки йиллар учун катта кўрсаткичдир.

Фермерликка катта эътибор берилаётганлиги учун ҳам туманда аҳоли жон бошига маҳсулот етиштириш олдингига қараганда кўпайиб бораяпти. Масалан, биз бўлтур жон бошига 207 килодан дон, 23 килодан картошка, 98 килодан сабзи, 43 килодан гўшт, 230 килодан сут, 26 тадан тухум етиштирдик. Бу кўрсаткичларнинг айримлари эҳтиёждан паст бўлиши мумкин, аммо қўшниларимизга нисбатан олганда... кўп.

Тобора меҳнаткашларнинг тафаккури билан бирга туманимизнинг қиёфаси ҳам ўзгариб бормоқда. Масалан, туман марказидаги, учта ҳашаматли иморатнинг «Алпомиш», «Ойбарчин», «Бойчибор» деб номланиши ҳам одамни ҳаяжонлантириб юборадиган ҳодисадир.

Шу йил миллий кураш мусобақалари ўтказишга мослаштирилган очиқ майдонда 2,5 минг ўринли томошагоҳ барпо этилди. Ва... бу ерда 23 май куни миллий кураш рўйича БИРИНЧИ РЕСПУБЛИКА спартакиадаси бўлиб ўтди. Белгиланган тартиб бўйича ҳар вилоятдан саккиз нафардан полвон иштирок этди. Қизиғи шундаки, Сурхондарё полвонларининг ярми ангорликлар эди. Ангорлик Махтумқули Маҳмудов биринчи ўринни олди. Хуллас, мустақиллик ҳар қадамда ўзини намоён қилмоқда. Биз эса ана шу имкониятлардан унумли фойдаланишимиз керак. Бу қўлимиздан келади.

Сарвар МАМАНОВА,
Ангор туманидаги «Алибобо» хусусий ферма бошлиғи.

• Қишлоқ хўжалигида ислоҳот

«ЁТИБ ЕЙДИГАН НОН ЙЎҚ»

Иқтисодий ислоҳотлар қишлоқ хўжалигимизни жаҳон андозалари даражасига яқинлаштириш йўлида муҳим кафолат бўлишини ҳаммамиз яхши биламиз.

Зотан, кейинги уч-тўрт йилда бу борада катта ҳажмдаги ишлар қилинди. Чунончи, эътибор қилаётган бўлсангиз, қишлоқ хўжалиги билан банд бўлган одамлар сони тобора қисқариб бормоқда ва айни пайтда қўшимча иш жойлари ташкил қилиш билан кўпчилик ижтимоий фойдали меҳнатга жалб этилмоқда. Мана, иккинчи йилдирки, хўжалигимиз марказида макарон ишлаб чиқарадиган корхона қурилиши давом этмоқда. Корхона ишга тушиши билан 200 нафар киши иш билан таъминланади. Яна, 1076 ўринли мактаб иморатининг қурилиши ҳам ниҳоясига етмоқда. Бундан ташқари, хўжалик ҳудудида жойлашган «САВБ» ҳиссадорлик жамиятида ҳам ҳозирча 300 нафар киши ишлаяпти. Мусаллас ишлаб чиқарадиган бу корхона тўла қувватга эришса, яна 700 одамга иш ўрни пайдо бўлади.

Ҳукуматимизнинг 2000 йилгача қишлоқ инфраструктурасини тараққий эттириш дастури биз учун ҳам қўлланмадир. Ҳозир қишлоқларимизда 4 та сартарошхона ишлаб турибди. Яқинда яна 6 та жойда янги сартарошхона очишни мўлжаллаб турибмиз. Марказдаги ҳаммом яхши ишлаяпти. Хўжаликдаги ҳар 100 та хонадоннинг 95 таси табиий газ билан таъминланган.

Пуллик хизмат турларини кўпайтириш орқали ҳам кўпчиликни иш билан таъминлаш мумкин. Масалан, ҳозир 10 та жойда автомашиналарга техник хизмат кўрсатиладиган нуқталар ишлаб турибди. 15 та тегирмон ва 15 та обжувозни юритиш учун ҳам бир талай одам банд. 4 та этикдўзлик устахонасида эса буюртмага қараб, худди кўнглингиздагидай пойабзал тикиб беришади. Айниқса, уста Маҳмуд Шоймардонов халқимиз орасида машҳур. Уста ўзидан қолишмайдиган шогирдлар етиштираяпти. Умуман, хўжалигимизда 13 минг аҳоли истиқомат қилади. Шунинг 1400 нафари қишлоқ хўжалиги ва чорвачилик ишлари билан банд. Юқорида айтганимдек, бошқа иш жойлари ташкил этилиши муносабати билан уларнинг сони қисқариб бораверади.

Хўжалигимиз асосан уруғчиликка ихтисослашган. Бу йил бошқа хўжаликларга сотиш учун 135 тонна сара уруғ тайёрлаб давлатга топширдик. Ғаллакорларимизнинг иши унумли бўлди. Назар Қурбонов, Добил Маматқулов, Ҳасан Абдуллаев сингари ижарачилар гектаридан 45—55 центнердан буғдой олишди. Энг муҳими, ҳосили ўриб олинган майдонларнинг ҳаммаси ҳайдалиб, ўрнига такрорий экинлар уруғи қадалди. Хусусан, 60 гектарга пахта, 190 гектарига макка экдик. 175 гектар майдонни кузга қадар ижарачиларга бўлиб бердик. Чунки ғалла майдонларининг кескин ошиши муносабати билан ҳосилдан бўшаган майдонларни уддалаб бўлмай қолди. Қисқа муддатли ижарага ер бериш билан ҳам ер ишлайди, ҳам қанча одамга иш топилади, ҳам деҳқонларимиз қўшимча даромад манбаига эга бўладилар. Табиийки, бундан уларнинг турмуш тарзи бир қадар фаровонлашади.

Йўлини топганлар Сурхондарё томонда ердан бир йилда уч марта ҳосил олишади. Албатта, бунинг учун улкан харажатлар ва катта қувват керак. Ваҳоланки, ҳозирги шароитда икки бор ҳосил олиш ҳам ёмон натижа эмас. Тўғри, меҳнатнинг кўпи одамни зўриқтиради, аммо ҳеч қаерда ётиб ейдиган нон йўқ.

Эшмурод ХЎЖАМБЕРДИЕВ,
Денов тумани, Шоймардон Қобилов номидаги жамоа хўжалиги раиси.

• Мозийдан садолар

КЎНГЛИМИЗНИНГ КЎЗГУСИ

Сурхон замини узоқ ва кўп йиллик тарихга эга. Шу боис ҳатто ҳозир ҳам бу ерда ўзига хос шаҳарсозлик маданияти ва анъаналари шаклланганлигининг гувоҳи бўлишингиз мумкин. IX асрдан бошлаб Термиз ва Чағониён шаҳарсозлигида пиширилган ғишт, уй, сарой, қабул заллари ва масжидларни безашда ислимий ва гириҳ нақшлар жуда кўп ишлатилган. Меъморчилик иншоотларини барпо этишда мураккаб қурилиш услублари (қуббалар, ёйсимон арклар, гумбазлар, пештоқ ва кунгурали устунлар) кенг қўлланилган.

Термизшоҳлар саройи ёки Жарқўрғон минорасини барпо этишда қўлланилган кунгурали устунлар, мақбара ва масжидлардаги гумбазларнинг меъморчилик услуби сифатида қўлланилиши Кушон подшоҳлиги ва илк ўрта асрлар даврида юзага келган.

Ўлка халқларининг ривожланган ўрта асрлар даври меъморчилик ёдгорликларидан бири — мақбаралардир. Бу турдаги иншоотлар шаҳар таркибида (Ал-Ҳаким ат-Термизий) ёки чекка муқаддас ҳисобланган жойларда (Ҳазрати Усмон ёки Пайғамбар оролидаги Зул-Кифл мақбараси) мавжуд бўлган.

Ал-Ҳаким ат-Термизий мақбарасини турли даврлар санъати гулдастаси деб аташ мумкин. Асрлар давомида Хуросон ва Мовароуннаҳрнинг турли вилоятларидан ўзига зиёратчиларни жалб этиб келган бу мақбара милодий 1091-1095 йилларда Мовароуннаҳрдаги қорахонийлар сулоласининг вакили Аҳмад ибн Ҳизр кўрсатмасига мувофиқ шайх қабри устида бунёд этилади. Унда мураккаб ислимий ва гириҳ услубида битилган нақшлар куфий ёзувлари билан чатишиб кетган. Бир қанча вақтдан сўнг мақбаранинг шимолий томонидан уч устунли айвон ва меҳробдан иборат ҳовлили масжид қурилади.

Ал-Ҳаким ат-Термизий қабри атрофида янги иншоотларни қуриш кейинчалик ҳам давом этган.

Термизнинг X-XII асрлар меъморчилик иншоотлари туркумига Зул-Кифл мақбараси ҳам киради. Афсонага кўра, Зул-Кифл мақбарасида дафн этилган шахс Келифда истиқомат қилган. Муътабар ёшга етиб, ўз кунининг охирлашганини сезган бу зот муридларига уни сандиққа солиб, Жайҳунга қўйиб юборишни буюрган. Шогирдлар айни шу йўсинда иш тутганлар, лекин сандиқ дарёнинг оқим томонига қараб сузиб кетган.

Оломон сандиқни Келифдан ҳозирги «Орол Пайғамбар» жойлашган ергача кузатиб борган. Айни шу ерда сандиқнинг қопқоғи очилиб, ундан пир чиқиб: «Оллоҳ-таолога шу лозим экан», деб жон берган. Бир вақтнинг ўзида бу жойда Орол пайдо бўлиб, пирни муридлари шу ерда дафн этишиб, унинг ҳоки устида мақбара бунёд этишган.

XVII асрнинг таниқли тарихчи-жуғроф олими Маҳмуд ибн Вали «Бу ер (Орол Пайғамбар)ни ҳазрати Ҳизр билан хўжа ал-Ҳаким ат-Термизийни учрашув жойи ҳам дейишади», деб таъкидлаб ўтган.

Мавжуд тарихий далилларга кўра, бу мақбарада милодий 992-993 йилларда вафот этган машҳур араб лашкарбошиси Исҳоқ ибн Кундаж дафн этилган. Қабр атрофидаги иморатларнинг қурилиши XI асрда амалга оширилган. Даставвал қабр ёнида пештоқли гумбазсимон масжид қурилиб, сағана тўғри бурчакли гўрхонага айлантирилган. XII асрда гўрхонанинг ғарбий томонидан гумбазсимон услубда ёпилган ёрдамчи хоналар барпо этилган.

Буғ қишлоғидаги хўжа Исо ота мақбара-масжиди ҳам ўзига хос услубда қурилган. Айвонга ўхшаш узун тўрт хона меҳробли масжид ва гўрхонадан иборат. XII асрдан бошлаб термиз саййидларининг оилавий мақбараси ҳисобланмиш Султон-Саодат ёдгорлиги шаклана бошлаган. Султон-Саодат ёдгорлиги таркибидаги энг қадимги иморатлар унинг ғарбий томонида жойлашган бўлиб, икки гумбазсимон мақбара ва уларни боғлаб турган айвонсимон масжиддан иборат.

Ривоятларга кўра бу жойда термиз саййидлари хонадонининг асосчиси Ҳасан ал-Амир дафн этилган. Бу зот Муҳаммад пайғамбарнинг набираси имом Ҳусайн авлодидан саналади.

Термиз ва Чағониён халқлари XI-XII асрлар меъморчилигида энг кўп тарқалган иншоотлардан бири — марказий хонаси гумбазсимон услубда бунёд этилган мақбаралардир. Шерободнинг Сепилон қишлоғидаги Отаулло Саид Ваққос, Ангор яқинидаги Хўжа Рўшнойи, Янгиариқ (Термиз тумани)даги Ўйиқ гумбаз, Тўртовуз гумбаз, Сариосиёнинг Телпакчинор қишлоғидаги Оқ остона бобо мақбаралари ана шулар жумласидандир.

Термиздаги энг қадимги минора 1032 йилда бунёд этилган Чор-стун масжидидаги минора саналади. Цилиндр шаклидаги бу минора танасини куфий услубда битилган бир неча ҳалқасимон ёзувлар безаб турган. Жарқўрғондаги Минор қишлоғидаги минора курсида сақланиб қолган ёзувлар бу иншоот 1108-1109 йиллар оралиғида қурилганлигидан далолат беради. Санъатшунос-меъморларнинг таъкидлашича, унинг умумий баландлиги 50 метрга яқин бўлган. Ҳозир миноранинг омон қолган қисми 21,6 метрни ташкил этади. Жарқўрғон минорасида оддий ғишт, равоқлар ва эпиграфик ҳошиялар жуда моҳирлик билан қўлланилган. Минора асоси баланд саккиз қиррали курсига ўрнатилган. Ҳар бир қирранинг марказида равоқли тахмончалар ишланган. Ана шундай тахмончалардан бирида жойлашган эшик орқали минора ички қисмидаги айланма зинага чиқилган. Барча миноралар каби Жарқўрғон минораси ҳам гумбазсимон муаззинхона билан якунланган.

Минорада сақланиб қолган ёзувлар бу иншоот Хуросон ҳокими Султон-Санжар буйруғи билан сараҳслик уста Али ибн Муҳаммад бошчилигида барпо бўлганлигидан далолат беради.

Хулоса қилиб айтганда Сурхон воҳаси ҳудудида жойлашган ҳар бир тарихий обида ана шундай ўзига хос тарихга эга. Биз ушбу мақоламизда уларнинг айримларига тўхталдик, холос. Жуда кўп обидалар ҳали ҳам ўз тадқиқотчиларини кутмоқда. Зеро, уларнинг ҳар бири ўзига хос олам, тарихимиз парчаси, кўнглимизнинг кўзгусидир.

Тўхташ АННАЕВ,
тарих фанлари номзоди.

АСКИЯЧИ... ҲАМШИРА

Ҳозир шундай замонда яшаяпмизки, айтайлик, ҳамширага фақат ҳамшира бўлишнинг ўзи камлик қилаяпти. Масалан, Сурхондарё вилояти биринчи-шифохонасининг ҳамшираси Олия Баҳромова Термиз шаҳрида ўтказилган «Ҳамшира — 96» кўрик-танловида қатнашиб, ўзининг иқтидорли аскияги эканлигини намойиш этди. Вилоят соғлиқни сақлаш бошқармаси бу аскиячи ҳамширага бир қанча қимматбаҳо буюмлар билан бирга «Олий тоифали ҳамшира» деган даража ҳам берди.

ПОЛВОНЛАРИ КУРАШ ТУШСА...

1993 йилнинг баҳорида Шарқнинг буюк алломаси Ал-Ҳаким Ат-Термизий хотирасига бағишланган миллий кураш бўйича биринчи халқаро турнир Термиз шаҳрининг «Алпомиш» ўйингоҳида ўтказилди.

Шу муносабат билан «Алпомиш» янгидан жиҳозланди, тўғрироғи, шарқона услубда қайта қурилди. Бу турнирга турли мамлакатлардан келган 300 нафардан зиёд полвонлар иштирок этишди. Аҳамиятли томони шундаки, мазкур мусобақага Президентимиз Ислом Каримов катта эътибор бердилар ва бир миллион сўмлик соврин қўйдилар. Катта ўйингоҳга одам сиғмай кетди — халқимиз кураш деса ҳамма нарсани унутади: кун бўйи жойидан силжимай полвонларнинг ҳар ҳарбасидан хайқириб турди.

Мен сизга айтсам кураш аломат — аёвсиз бўлди.

Зўрдан зўр чиқиб, қумқўрғонлик забардаст йигит Ўрол Тўраев Президентимизнинг совринини қўлга киритди. Бултур эса ана шу мусобақанинг иккинчи тури бўлиб ўтди. Бу гал омад жарқўрғонлик Рустам Эргашевга кулиб боқди. Унга Президентимизнинг мутлақ ғолиб учун аталган мукофоти «Газ-31» автомашинаси топширилди. Мусобақанинг учинчи тури худди ана шу «Алпомиш» ўйингоҳида келгуси йил бўлиб ўтади. Умуман, Сурхондарё — полвонлар юрти. Кураги ерга тегмай, яқиндагина орамиздан кетган Тоҳир Дурдиев майдонга тушса давра ларзага келар эди. Афсуски, Тоҳир полвоннинг умри қисқа экан. Лекин унинг номи кураш ишқибозлари хотирасида абадий қолишига шубҳа йўқ.

Ўзбекистонда Эрали полвоннинг номини билмайдиган ишқибоз йўқ. Эрали полвон уч-тўрт йилдан бери республикамиз самбочилари ўртасидаги мусобақаларда биринчиликни ҳеч кимга бермай келаяпти. Ангорлик Махтимқули Маҳмудовнинг довруғи ҳам аллақачон республикамиздан ташқарига ёйилган. Баҳром Арзиев, Илҳом Даминовлар ҳам ёш бўлишига қарамасдан даврани ҳеч кимга беришмаяпти.

Энди савол туғилади: нега Сурхондарёда бунча полвон кўп? Полвонлик — жанговорликдир. Бизнинг иқлимимиз йигитларни жанговор қилиб етиштиради. Тўғри, Шўро замонида курашнинг Сурхондарёча усули халқаро аҳамият касб этмаган эди. Истиқлолимиздан сўнг эса курашнинг бу усули бўйича мана, халқаро мусобақалар ўтказилмоқда.

Бизда тўйлар миллий курашсиз ўтмайди. Ўсмирлар ана шундай давраларда ўзини тоблайди. Қизиқ-да, бир киши тўй қилади-ю, шу баҳона билан турнирга баробар бўлган кураш мусобақаси ўтказади. Харажатнинг ҳаммаси тўй эгасидан. Тумонат одам йиғилган бундай курашларни дастлаб элда эътибори баланд бўлган икки оқсоқол полвон бошлаб беради. Уларнинг кураши номигагина бўлади — улар, асосан, томоша кўрсатадилар. Сўнг даврага боғча ёшидаги болалар чиқади. Уларнинг кураши кескин бўлади — биров бировни аямайди. Кейин мактаб ўқувчилари... Бўйи бўйига тўғри келса бўлди — олишга беради.

Даврадаги полвонлар шу тариқа йириклашиб бораверади. Элнинг зўр полвони давранинг охирида маълум бўлади — олқишнинг, ҳурмат-эътиборнинг зўри демакки, мукофот — совриннинг каттаси ана шу полвонда кетади.

Сурхондарёнинг полвонлари ана шундай бўлиб етишади.

Баҳром ҲАМРОЕВ,
вилоят жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси раисининг ўринбосари.

Қўшсаҳифани «Халқ сўзи» мухбирлари Т. РАЗЗОҚ, И. ХУДОЁРОВ ва Ғ. ЭШМУРОДОВлар тайёрлади.

• Футбол — 96

АВЕЛАНЖ ЎЗБЕКИСТОННИНГ ЖАҲОН ЧЕМПИОНАТИДА ҚАТНАШИШИГА ИШОНАДИ

Миллий терма жамоамиз бу ишончни оқлай оладими, футболчиларимизни келгусида нималар кутаяпти?

Халқаро футбол федерацияси (ФИФА) президенти Жоао Авеланж Афро-Осиё миллатлараро кубоги учун Нигерия ва Ўзбекистон терма жамоалари ўртасидаги такрорий ўйинни кузатар экан: «Мен янги футбол мамлакатини кашф этдим. Ишонаманки, у тез орада жаҳон чемпионатининг финал босқичида тўп суриб, довруғ қозонади», дея юртимиз футболига катта баҳо берган эди. Хўш, жаҳон чемпионатининг саралаш учрашувларида биринчи марта қатнашишга шайланиб турган жамоамиз жаҳон футболи оқсоқолининг ана шу юксак ишончини оқлай оладими? Бунинг учун терма жамоамиз қайси тўсиқларни ошиб ўтиши керак бўлади? Албатта бу барча футболсеварларимизни бефарқ қолдирмайди.

Терма жамоамиз олдидаги биринчи тўсиқ Осиё қитъасининг бешинчи гуруҳ саралаш баҳсларида Индонезия, Яман, Комбоджа терма жамоаларининг қаршилигини енгиб ўтиш вазифаси турибди. Шуни айтиш жоизки, қуръа ташлаш жараёнида Ўзбекистон терма жамоаси ушбу гуруҳнинг етакчиси, қолган вакиллар Осиёнинг нисбатан кучсиз жамоалари сифатида қайд этилган. Ҳақиқатан ҳам рақибларимиз Осиё футболида юқори нуфузга эга эмас ва биз терма жамоамизнинг муваффақият қозонишига ишонамиз. Шу ўринда жаҳон чемпионатининг саралаш босқичидаги рақибларимиздан бири Индонезия терма жамоасининг Осиё чемпионати саралаш баҳсларининг тўртинчи гуруҳида юқори даражада тўп суриб, финалга йўлланма олганлигини алоҳида таъкидлаш жоиз. Улар малайзияликлар билан дуранг (0:0) ўйнаб, Ҳиндистон терма жамоасини 7:1 ҳисобида мағлубиятга учратишди ва тўплар нисбатига кўра (Малайзия — Ҳиндистон 5:2) биринчи ўринни эгаллашди.

Иккинчи рақибимиз Яман терма жамоаси Осиё чемпионатининг 9-саралаш гуруҳида қатнашиб, фақат қирғизистонликларни бир марта ютишди (1:0) ва охирги ўринни эгаллашди. Комбоджа ҳам футбол энди шаклланаётган мамлакатлар сирасига киради. Демак, жаҳон чемпионати саралаш баҳсларининг навбатдаги босқичига чиқиш учун терма жамоамиз учун асосий рақиб индонезияликлардир. Ўтган ҳафта республика футбол федерациясига Осиё футбол федерациясидан (ОФК) мухлисларимиз орзиқиб кутган ана шу гуруҳ ўйинлари жадвали келди. Терма жамоамиз биринчи учрашувни келаси йил 9 май куни меҳмонда — Яман терма жамоасига қарши ўтказади. Ўйинлар жадвалининг тўлиқ шамойили қуйидагича;

6 апрель. Индонезия — Комбоджа
13 апрель. Индонезия — Яман
20 апрель. Комбоджа — Яман
27 апрель. Комбоджа — Индонезия
9 май.Яман — ЎЗБЕКИСТОН
16 май. Яман — Комбоджа
25 май. ЎЗБЕКИСТОН — Комбоджа
1 июнь. Индонезия — ЎЗБЕКИСТОН
13 июнь. Яман — Индонезия
20 июнь. ЎЗБЕКИСТОН — Индонезия
29 июнь. Комбоджа — ЎЗБЕКИСТОН
13 июль. ЎЗБЕКИСТОН — Яман

Эслатиб ўтамиз, Осиёнинг 36 мамлакат терма жамоалари жаҳон чемпионатининг саралаш учрашувларида қатнашади. Улар ўнта гуруҳга бўлинган ҳолда баҳсларни бошлашади. Фақат гуруҳ ғолибларигина кейинги босқичга йўлланма олади. Сўнг ўнта ғолиб икки гуруҳга бўлиниб, биринчи ва иккинчи ўринлар учун кураш олиб боришади. Навбатдаги босқичга ҳар гуруҳдан иккитадан, жами тўртта жамоа чиқиб, ярим финалчиларни ташкил этади. Ярим финал ғолиблари тўғридан-тўғри жаҳон чемпионатининг 1998 йилда Францияда ўтказиладиган финал босқичига йўлланма олади. Ярим финалда мағлуб бўлганлар эса ўзаро учрашиб, ана шундай учинчи йўлланма учун курашишади. Яна мағлубиятга учраган жамоа ўз бахтини Океания минтақаси ғолиби билан ўзаро учрашувда яна бир бор синаб кўради. Агар ютса, демак, навбатдаги жаҳон чемпионатида Осиё қитъасидан тўртта жамоа қатнашади.

Мутахассислару футбол билағонлари терма жамоамизнинг бешинчи гуруҳ баҳсларида ғолиб чиқишига шубҳа қилишмаяпти. Аммо футболчиларимиз учун асосий курашлар иккинчи босқичда бошланадики, терма жамоамиз бирор гуруҳнинг бешта қатнашчиси орасида камида иккинчи ўринни эгаллай олармикин, ҳаммаси ана шу натижага боғлиқ.

Терма жамоамизни бу йил ҳам жиддий учрашувлар кутаяпти. Футболчиларимиз 3 декабрдан бошлаб Бирлашган Араб Амирликлари (БАА) мамлакатида ўтказиладиган Осиё чемпионатида қатнашади. Осиё чемпионатида биринчи марта қатнашадиган терма жамоамизнинг ҳозирча 12 та рақибидан 8 таси маълум. Улар БАА (майдон эгаси), Япония (Осиё чемпиони), Хитой (2-гуруҳ ғолиби), Индонезия (4-гуруҳ ғолиби), Саудия Арабистони (9-гуруҳ ғолиби), Таиланд (3-гуруҳ ғолиби) ва Эрон (5-гуруҳ ғолиби) терма жамоаларидир. 7-саралаш гуруҳи баҳсларида қатнашган Қозоғистон терма жамоаси имкониятни бой берди. Бу гуруҳдаги йўлланма соҳиби Сирия — Катар учрашувидан сўнг маълум бўлади. Шунингдек, 10-гуруҳ баҳсларида қатнашган туркманистонликлар ҳам деярли имкониятни қўлдан чиқаришди. Бу гуруҳда Қувайт ва Ливан терма жамоаларининг имконияти каттароқ. Биринчи ва олтинчи гуруҳларда баҳслар 11 августда ниҳоясига етади. Бу гуруҳлардан Жанубий Корея ва Ироқ терма жамоаларининг финалга чиқиши кутилаяпти.

Футбол мухлислари учун яна бир янгилик шундаки, ФИФА президенти Жоао Авеланж терма жамоалар ўртасида Жаҳон кубоги турнири ўтказиш таклифини ўртага ташлади. У ҳар икки йилда Саудия Арабистонида (биринчиси 1997 йил февраль ойида ўтказиш режалаштирилган) 8 та жамоа қатнашувида ўтказилади. Ҳозирча 6 та қатнашчи аниқ. Улар — Саудия Арабистони (майдон эгаси), Германия (Европа чемпиони), Уругвай (Жанубий Америка қитъаси чемпиони), ЮАР (Африка чемпиони), Австралия (Океаниянинг энг кучли терма жамоаси), Мексика (КОНКАКАФ минтақаси чемпиони) терма жамоаларидир. 20 декабрда Осиё чемпионати якунлангач, навбатдаги қатнашчи маълум бўлади. Демак, Ўзбекистон терма жамоаси Осиё чемпионатида ғолиб чиққудек бўлса, у ҳолда вакилларимиз бир ярим ойдан сўнг Жаҳон кубоги турнири майдонига чиқишга ҳам йўлланма олишади. Саккизинчи қатнашчини эса ФИФАнинг ўзи белгилайди. У балки Бразилия, эҳтимол Чехия ёхуд Нигерия терма жамоаси бўлар, ҳозирча бу сир тутилаяпти.

Шунингдек, Жоао Авеланж барча қитъаларнинг энг кучли клублари ўртасида ҳам жаҳон кубоги турнирини ўтказиш таклифини ўртага ташлади. Ҳозирча 16 клуб қатнашиши кутилаётган бу ўзига хос мусобақанинг биринчисини 1993 йилда ўтказиш режалаштирилган. Жаҳон кубоги учун баҳсларда асосан қитъа чемпионлари кубоги соҳиблари (эҳтимол «Нефтчи» ёки «Навбаҳор» клубини ҳам бу турнир майдонида кўрармиз) қатнашиши кутилаяпти.

Футболимиз юртимиз нуфузига мос бўлиши учун курашаётган эканмиз, терма жамоамиз ёки клубларимизни бундай нуфузли мусобақалар майдонида кўриш биз учун жуда муҳим ва зарурдир. Шундай экан, терма жамоаларимиз мураббийлари ўз режа ва иш фаолиятларини жиддий қайта кўриб чиқишлари лозим. Зеро, Осиё чемпионатида кураш фақатгина қитъа чемпионлиги учунгина бормайди, балки Жаҳон кубогида қатнашиш ҳуқуқини ҳам қўлга киритиш учун қитъанинг барча терма жамоалари бу сафар ўзгача тайёргарлик билан майдонга чиқишади. Ўйлаймизки, футболчиларимиз ва мураббийлар юртимиз довруғини оламга ёйиш масъулиятини чуқур ҳис этиб, шундай нуфузли мусобақалар майдонига чиқишни ўз олдиларига мақсад, вазифа қилиб қўядилар.

Зеро, Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистонда футболни ривожлантиришнинг ташкилий асослари ва принципларини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қароридан келиб чиқадиган бош мақсад ҳам ана шунда кўринади. Терма жамоамиз ва клубларимизнинг халқаро майдонда муносиб тўп суриши учун имкониятлар ва бунинг учун замин етарли.

Расул ЖУМАЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Момосининг қизи. Н. АЛМУРОДОВ сурат-лавҳаси.

АДИБГА ЭҲТИРОМ

Ёзувчи Иброҳим Раҳим 80 ёшга тўлди.

У баракали ижоди давомида яратган «Чин муҳаббат», «Фидойилар», «Одам қандай тобланади», «Ихлос», «Тақдир», «Генерал Равшанов» романлари, жуда кўп қисса, пьеса ва ҳикоялари билан мухлислар эътиборини қозонди.

Фарғона шаҳри Юсуфжон қизиқ Шакаржонов номидаги вилоят театрида тантанали кеча бўлди. Унда ёзувчи ва олимлар, адабиёт мухлислари сўзга чиқиб, адибни таваллуд куни билан қутлади.

Марказий Осиё Давлатларидаги тадбиркорлар, бизнесменлар, улгуржи ва чакана савдо билан шуғулланувчи барча шахслар диққатига!

Жаҳон бизнес оламида энг машҳур, нуфузли **"SOLI", "KARSA" фирмаларининг**
Ўзбекистондаги расмий вакили **"S&V" (Эс-Энд-Ви)** *қўшма корхонаси:*

лаззатли, тўйимли, болалар ва катталарга аталган, тўй-маъракаларингизни хижолатсиз ўтказишингизда асқотадиган турли хил ширинликлар, қандолат маҳсулотларини нақд пулга сотади.

"KARSA" - бу бетакрор таом емак лаззатидир!
"KARSA" маҳсулотларига бутун олам интилади!

шунингдек, сифатли, жаҳон бозорида харидоргир, ўз нуфузига эга бўлган, энг асосийси арзон, бежирим идишларда қадоқланган кир ювиш воситаларини ҳам нақд пулга харид қилишингиз мумкин.

"SOLI" - бу тежамли вақт, оҳори тўкилмаган кийим-кечакда юришингиз, юз чеҳрасидек тиниқ уй-рўзғор идишлари тутишингизга кафолатдир.

"S&V" қўшма корхонаси билан ҳамкорлик қилинг, янглишмайсиз!

Манзил: Тошкент шаҳри, Абдулло Қодирий кўчаси, 11-уй.
Тел.: 41-20-31, 41-20-51. Факс: 41-38-23.

"БИ-ЭЛ-МОТОРС"
қўшма корхонаси
Тошкент шаҳридаги ўз омборхоналаридан қуйидаги маҳсулотларни пул ўтказиш йўли билан сотади:

- турли хил типдаги умумсаноат ишлаб чиқаришига мўлжалланган электродвигателлар;
- шифер;
- асбоцемент қувурлар (Қирғизистон Республикаси маҳсулотлари);
- ТХИ 90/49 кимёвий насослар;
- НВ 50/50 нефтни сўрувчи насослар.

Қўнғироқ қилинг:
Тошкент ш., тел.: (3712) 48-28-74, 48-29-42, факс: 48-19-40.

Қашқадарё, Сурхондарё ва Бухоро вилоятлари ҳудудидаги ҳамкорлар ҳамда мижозлар учун "Би-эл-моторс" ҚКнинг Қарши шаҳридаги ўз расмий вакили - "Стройреммебельбыт" ассоциацияси хизмат кўрсатади.

Қарши шаҳри, тел.: (8-37522) 4-31-90, 4-66-36.
Шошилинг! Биздаги нархлар энг арзон, маҳсулотлар эса ўта сифатли.

М.Ч.Ж. "АЛЛАТВО"
ўзи ишлаб чиқараётган маҳсулотларини таклиф қилади:
* *кичик тегирмонлар (унумдорлиги 100-120 кг/соат);*
* *тегирмон учун механик элаклар;*
* *дон майдалагич (ўнумдорлиги 500-1000 кг/соат);*
* *ширин жўхори таёқчаларини таёрловчи мослама.*

Шунингдек, эшик, дарвозалар тайёрлаш бўйича буюртмалар қабул қилади.

Тўловлар шакли ихтиёрий.

Телефонлар:
629465 - кундузи, 460396, 968753 - кечаси.

"УНИВЕРС-МВ"
Тошкентдаги омборидан тавсия этади:
МТЗ-80 (ТТЗ-80) тракторларининг Д-240, Д-243Л двигателларига "Урал механика заводи" акционерлик жамияти ишлаб чиқарган
Д240-1005010 ТИРСАКЛИ ВАЛЛАР.
Ҳақи пул ўтказиш йўли билан тўланади.

Телефонлар: (3712) 77-03-42, 77-67-34 (факс), пейджер (067) абонент 4195.

Бизнинг манзил: Тошкент, Волгоград кўчаси, "Ц" квартали, "Ўзгипросельстрой" институти, 4-қават, 10-хона.

Мўлжал: метронинг Улуғбек бекати ва оперетта театри оралиғида, "У Максима" дўконининг ўнг томони.

АЖОЙИБ ОЛАМ **SAMSUNG**

НОЁБ ВА РАНГ-БАРАНГ!

CD+OK тизими - дидингизга мос қўшиқлар.
CD+OK тизими - компакт-дисклардан фойдаланишга асосланган дунёда биринчи караоке тизими. Бу тизим SAMSUNG Electronics фирмаси томонидан ишлаб чиқилган.
CD+OK тизимида CD+ROM компакт-дискларнинг энг янги технологиялари қўлланилади. Битта дискда энг оммавий бўлган 800 та русча ва 277 та инглизча қўшиқ бўлиб, уларга турли-туман рангларда товланувчи тасвирлар илова қилинган.

SAMSUNG Electronics компанияси Ўрта Осиё ва Қозоғистон бўйича дилерларни таклиф этади. Алматидаги омборидан бевосита етказиб берилади.
Самсунг Электроник Ко.
Алмати офиси, Алмати, Абилайхон, 81.

Фирма дўконлари:

Кало Холдинг Корпорэйшн	Тошкент, "Бешёғоч" бозори, 2-дўкон	7(3712) 45-52-69
Кало Холдинг Корпорэйшн	Тошкент, "Олой" бозори	7(3712) 45-80-41
Кало Холдинг Корпорэйшн	Тошкент, "Чорсу" савдо маркази	7(3712) 45-52-69
Кало Холдинг Корпорэйшн	Тошкент, Хўжаев кўчаси	7(3712) 45-52-69
Кафолат-Файз	Тошкент, "Чорсу" бозори, Эскижўва кўч.	7(3712) 42-29-89
ТОУ Ко., ЛТД	Тошкент, Амир Темур кўчаси, 110	7(3712) 34-02-58
ТОУ Ко., ЛТД	Тошкент, "Чилонзор" савдо маркази	7(3712) 35-09-86
СТАЛИК	Фарғона, Аль-Фарғона кўч., 20	7(3712) 24-49-18

SAMSUNG ELECTRONICS

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Раҳбарияти ва Котибияти Олий Мажлис депутати, Мудофаа ва хавфсизлик масалалари қўмитаси раиси Б. А. Наимовга онаси

Муҳаррам АБДУРАҲИМОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитаси жамоаси қўмита бошқармаси бош муҳаррири М. Абдураҳмоновага турмуш ўртоғи

Юнусбек АБДУРАҲМОНОВнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

«САОДАТ» журнали кенгаши ва ижодий жамоаси атоқли жамоат арбоби, «Саодат»нинг собиқ бош муҳаррири, меҳрибон устоз, Ўзбекистон халқ шоираси

ЗУЛФИЯ

вафоти муносабати билан унинг хонадони аъзоларига, яқин жигарларига ҳамдардлик туйғуси билан чуқур таъзия изҳор этади ва сабри жамил тилайди.

Ўзбекистон Фанлар академияси онкология ва радиология институти ходими Рафатулла Юсуповга қизи

НАСИБАХОНнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Ўзбекистон қишлоқ хўжалик фанлар академияси Бозор ислоҳотлари илмий-тадқиқот институти жамоаси институт бўлим бошлиғи, иқтисод фанлари доктори, профессор Раҳмон Ражаповга

ўғли АБДУСАТТОРнинг

бевақт вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

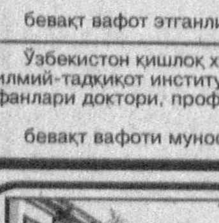

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Анвар ЖЎРАБОЕВ.

БЎЛИМЛАР:
Парламент 33-57-34;
Хатлар 33-07-48;
Мерос ва қадриятлар 36-29-89;
Қишлоқ хўжалиги 36-07-94;
Иқтисодиёт 36-36-65;
Маънавият 36-35-60;
Тунги муҳарририят 33-10-28.
Эълонлар 36-09-25, Вахтёр-33-10-60

• МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — И. Худоёров.
Навбатчи — О. Тўрақулов.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 0319 Буюртма Г. — 0444 31671 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2 Босишга топшириш вақти—21.00 Таҳририятда ҳажми 7 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Босишга топширилди — 21.00 1 2 3 4 5 6